

REKONSTRUKCIJA ŽENSKI FOND

A Braće Baruh 6
11000 Beograd, Srbija
T +381 11 2184 674
M +381 61 6655 743
E office@rwwfund.org
W www.rwwfund.org

NIKO NIJE SAVRŠEN...

Živeći (jureći se kao) u filmu (Neki to vole vruće)... zaštitile smo programe tako što smo ih promenile.

Izmakle smo se identitarnim i dogmatskim, depolitizovanim i kvazi političkim projektima. I nije loše ispalo.

Rekonstrukcija Ženski fond održava fokusiran, politički odgovoran i smislen zahvat u teme, konfrontirajući se sa trendovima. Smatramo da su „gender mainstreaming i rodna ravnopravnost“ puko zavodjenje u sred gadnog mainstream fašizma i legalizovanog vrhovnog koncepta neravnopravnosti. Najviše štete i opasnosti vidimo u posledicama brisanja ljudskog iskustva, zato neprestano stvaramo političke prostore.

PODRŠKA

Mora se intervenisati u artikulaciju konteksta ako se hoće agenda građanki i građana koja nema velike rupe. Naglašavamo koliko je važno razmišljati izvan granica rascepanih interesa ako hoćemo da dekonstruišemo i razumemo sadašnji sistem opresije. Zajedničke teme su i prisilna raseljavanja Roma i Romkinja iz njihovih domova i nasilna izbacivanja pobunjenih radnika iz kruga fabrike. Ne možemo da vičemo „pederu“ kad zapravo mislimo „lopove, zlotvore“. Napadi na mirovne aktivistkinje i na antimilitarističke akcije na kojima se protestuje jer Srbija nije zabranila kasetnu municiju već proizvodi i prodaje oružje i produbljuje militarizam i nasilje dok briše antifašističku istoriju – su opšta pretnja. Želimo da iz prve ruke čujemo iskustva aktivistkinja za radna prava...

Za nas kao fondaciju, pored teme, važan je način na koji grupe rade. Cenimo fokusiran, kontinuiran, odgovoran i posvećen rad.

Kako bi rekle naše drugarice:

Mašta je politka, a budućnost eliksir mašte.

(Jasmina Tešanović)

Ovo je maraton.

(Staša Zajović)

GENERALNA PODRŠKA

Generalna podrška nam je najviše koristila za sigurnost u radu, prepoznatljivost, održivost naših aktivnosti, povezivanje i priznanje.

- Romski centar za žene i decu Daje

Najznačajniji efekat koji donosi generalna podrška organizaciji od strane RŽF je da smo mogle da realizujemo svoj program i razvijamo organizaciju bez grča. Rezultat je organizacija koja ima ojačane ljudske resurse i jasne ciljeve u svom radu.

- Savetovalište za žene obolele od raka dojke Jefimija

Članice organizacije smatraju da je upravo generalna podrška, odnosno sigurnost i redovnost poslovanja i pružanja usluga i aktivnosti i profesionalizacija Portala o invalidnosti, što je generalna podrška omogućila, obezbedila značajno veću prepoznatljivost organizacije kao relevantog aktera.

- Iz kruga Vajvodina

Za zajednicu, ženska fondacija je neophodni deo repertoara građanskih vrednosti. Rekonstrukcija Ženski fond poznaje ženska ljudska prava i tu je kad je potrebno da zajedno načinimo promenu.

- Incest Trauma Centar

SPECIJALNI FOKUS

Kombinovana sa različitim načinima kontrole građana, građanki i javnosti, cenzura ima svoje uspone i padove, a trenutno ekstremno obesnažuje medije.

Rekonstrukcija Ženski fond je u 2016. struktuirala svoj program Specijalni fokus kroz tematske pozive za podnošenje projekata, stavljajući u centar pažnje naše ukorenjene brige: militarizam, nacionalizam i rasizam. Iz te prve godine u kojoj smo podržale 21 projekat (rad 20 različitih formalnih i neformalnih grupa i kolektiva), dobile smo medijske „produkte“ i rešile da ih zajedno objavimo kao novu rubriku **Fokus na fokus**. Zamolile smo autor/ke da same predstavljaju svoje radove, a nadamo se da će oni šire i međusobno komunicirati. A da će, kada se povežu sa našim pozivom za podnošenje projekata, radovi služiti kao podrška i potencijalni edukativni materijal. U narednim godinama očekujemo još „produkata“, kao i razvoj njihove komunikacije, interakcije i korišćenja...

Za sada možete na <http://www.rwfund.org/category/fokus-na-fokus/> da gledate film **Ženski sud – feministički pristup pravdi**, o prvom ženskom sudu na teritoriji Evrope, održanom u Sarajevu, od 7. do 10. maja 2015. godine, u organizaciji 10 ženskih grupa sa prostora bivše Jugoslavije; film Žanka, iskustvo, stav i borba Žanke Stojanović čiji je sin jedan od 16 žrtvovanih radnica i radnika RTS-a u bombardovanju 1999.; slušate radio emisije Novinarske asocijacije Rusina **Minijature o maksi temama**, na srpskom i rusinskom jeziku: Angažovana umetnost, Nacionalizam, Fundamentalizam, Militarizam, Rasizam, Fašizam; radio emisiju „Ona kaže“, o tome zašto se, i na štetu sopstvenog života, povinujemo velikim nametnutim autoritetima, kakvi su država, nacija, crkva, tradicija i novac, a odgovore na to pitanje daju nam hrabre žene koje su se suočile sa sopstvenim strahovima i prepoznale mogućnost pobune i promene.

Šta kažu protagonistkinje emisije: *U ime nacije se ratovalo, u ime nacije se kralo, u ime nacije se rušile fabrike, ljudi ostajali bez posla a drugi su se bogatili... Znači, mi smo uglavnom postali nacija siromašnih i obezglavljenih.*

I kad god neko nekome kaže – ‘čuti bre, vidiš da ne može drugačije, čuti!’ ja kažem – što bre tako govoriš?! Kako bre, reko’, ne može!?’

Šta kažu autorke: *Uprkos sve većoj instrumentalizaciji medija za političke i finansijske moći, želja nam je da se bavimo temama za koje verujemo da imaju smisla za naše društvo. Tu mogućnost ne vidimo u dominantnim medijima, a ne želimo da odustanemo i odlučile smo da radimo kao nezavisna grupa. U razgovoru sa kolegicama iz nekoliko lokalnih medija u Srbiji, prepoznale smo da su i druge novinarki zainteresovane za ovakve teme i da su spremne da se uključe u razmenu ideja i zajednički rad.*

RŽF kaže: Drago nam je što vidimo da je poentirano iskustvo o povezanosti rata i ekonomije, uz podsećanje na državne zločine i oživljavanje istorije otpora. Bilo nam je i drago da vidimo da su protagonistkinje uglavnom aktivistkinje koje smo podržavale, a i da je iz Specijalnog fokusa koji smo kreirale nastao novi javni prostor za njih same i za druge.

STIPENDIJE – SAGOVORNICE

Nikad se nismo hvalile brojevima, evo sad ćemo. Dale smo 103 stipendije tokom našeg rada. Stipendije nam se zovu Stipendije Žarana Papić (vidi *To je moj izveštaj vama* <http://www.rwfund.org/rwfund-video/to-je-moj-izvestaj-vama/>).

Podržavale smo učenje, završavanje školovanja i širenje znanja bez prestanka kroz razne naše programe. Same stipendije i stipendistkinje koje su volontirale da se predstavljaju u našem novom programu (Sa(govornice možete bliže upoznati na <http://www.sagovornice.rwfund.org/>).

Fokusirale smo se na stipendistkinje, jer znamo da je tu akumulirano veliko i raznovrsno znanje, a i svesne smo da slične baze već postoje. Ova je namenjena medijima i organizatorima/kama različitih konferencija, debata, razgovora, a kojima su potrebne stručne sagovornice na različite teme. Baza nije konačna – ovde su se predstavile dosadašnje stipendistkinje koje su želele da učestvuju u ovoj inicijativi. Nadamo se da će im se vremenom pridružiti buduće (Sa(govornice).

URGENTNI GRANTOVI

U drastičnim situacijama smo reagovala, da ojačamo one koje/i su pretrpele ugrožavanje života, zdravlja i radnog prostora.

UKUPNO NOVČANA PODRŠKA:

Ove godine ponosno kažemo dodelile smo 15.923.449 RSD za ženske grupe, kolektive, inicijative i stipendije!

FEMINISTIČKA FILANTROPIJA

VEČERE

U februaru smo napravile plan da sistematično organizujemo neformalne večere sa našim individualnim donatorkama i donatorima i da uključujemo nove ljude. Naša kancelarija, koja se svima dopada i koja je informativna sama po sebi, biće mesto u kojem ćemo se okupljati. Na 6 večera imale smo 30 gostiju i gošći. Ideja je bila da testiramo načine na koje predstavljamo naš rad i ko smo i da razmenimo iskustva, da učimo i da prikupljamo novac. Opšti utisak je da su te diskusije dobre i važne, da smo se upoznavali i bolje razumevali kroz predstavljanje rada Rekonstrukcije Ženski fond. Otvarale smo prostore za sugestije, za predloge i za direktno uključivanje. Već prvom prilikom jedan gost je predložio da na večeri okupimo ljude čija su interesovanja povezana, da bismo dobile koncentrisanu razmenu i da bi se gosti zblížili, tako da smo malo fokusirale večere (za sada na akademsku sredinu, pozorišnu umetnost, druge donatorske organizacija koje rade lokalno). Učesnice i učesnici su bili i iz IT sektora, samostalne preduzetnice, aktivistkinje... Sugestije su iz različitih uglova gledanja: o važnosti da se RŽF promovise kao rad jedine lokalne feminističke fondacije ili da se fokusiramo na rezultate grupa koje podržavamo. Dijalog je ukazivao na to da nam je potrebna precizna, sažeta prezentacija, strukturirana u odnosu na grupe ljudi kojima se obraćamo. Opšti doživljaj je bio koliko su gošće i gosti bili impresionirani brojem grupa koje smo podržale i svotom novca koju smo dale.

Neke od pozvanih učesnica su otvorile trajne naloge ili dali/e donacije; neke su obećale da će proširiti informaciju u svojim krugovima ili su dale ideje kako da zajednički pokušamo. Sa svim tim iskustvima i slikom mogućeg rada, napravile smo plan kampanje za 2017. godinu kojom bismo otvorile širu komunikaciju za prikupljanje novca. Ona bi trebalo da edukuje, kroz radionice i predavanja, grupe zainteresovanih potencijalnih volontera i volonterki i saradnika/ca, o našem pristupu novcu, o svrsi našeg rada; da ih pozove u realnost *fundraisinga*, da se, uz pomoć stečenog znanja, zajedno zaputimo u rad.

Dve večere u maju su bile posebne: jedno veče je bilo posvećeno poseti Marte Druri, osnivačici Heart and Hand Fund-a, koja je dugogodišnja individualna donatorka i podrška ženama u aktivizmu na Balkanu; drugo našoj kolegici aktivistkinji kojoj je bio neophodan lek i mi smo pomogle u prikupljanju novca.

Goste smo prehranjivale proizvodima Bagel Bejgl koju je kao socijalno preduzeće koje novac usmerava u korist žena žrtava trgovine ljudima osnovala NVO Atina u Beogradu.

SESTRE

Entuzijastično smo nastavile da organizujemo *Sestre to rade najbolje*, događaje na kojima prikupljamo novac sa političko-humanitarnim razlogom: za saniranje štete u Društvenom centru Oktobar u koji je upala grupa fašista <http://www.rwfund.org/2016/04/18/sestre-to-rade-najbolje-7/>; za Noborder Srbija kolektiv koji pomaže migrantima <http://www.rwfund.org/2016/06/24/sestre-to-rade-najbolje-8/>; za podršku Stanici - Servisu za savremeni ples i Kondenz festivalu <http://www.rwfund.org/2016/09/26/sestre-to-radeple-su-najbolje-9/>; za promociju kampanje Autonomnog Ženskog centra i mreže Žene protiv nasilja da se 18. Maj proglaši Danom sećanja na ubijene žene žrtve nasilja <http://www.rwfund.org/2016/11/18/sestre-to-rade-najbolje-10/> kao naš doprinos početku 16 dana aktivizma protiv nasilja prema ženama.

U decembarskom newsletter-u sumirale smo taj rad kroz reči nekih organizacija koje su Sestre podržale u 2016. <http://www.rwfund.org/ukljucite-se/newsletter/>

Bilo je važno da u takvim prilikama uvedemo ideju filantropije, a neke smo i ohrabrile da se povežu sa drugim krugovima i da budu vidljivi.

RADOST LUDOST!

Naša uspostavljena donatorska kutija „Cakana“ funkcioniše u svim situacijama: kad neko dođe u goste ili posetu i kao prepoznatljiva (mobilna) naprava na našim događajima, na *Večerima*, *Sestrama*, *Radosti ludosti*... Radost ludost 7 je bila poklon našim sugrađanima i sugrađankama, komšijama i komšinicama da upoznaju RŽF i da se zabave. Zanimljive su se stvari desile: došla su deca sa malim priložima za „Cakanu“, osetivši da žurka i njima pripada. <http://www.rwfund.org/2016/07/11/radost-ludost-7-hvala/>

INTERVJUI

Intervjui sa različitim podsticajnim ženama o ulaganju u ženska prava i o solidarnosti, produžili su se u nizu od 8 segmenata tokom 2016. Naime, u junu je naša PR Zoe Gudović učestvovala na Tranzit festivalu u Odin teatru, u Danskoj, na susretu Magdalena međunarodne mreže žena u savremenom teatru. Na jednom od simpozijuma Zoe je predstavila rad RŽF i feminističke akcije u Srbiji.

Razumevanje umetnica šta RŽF pita, rezultiralo je nizom intervjuva koji su stimulatívni za razumevanje i razvoj feminističke filantropije. Žene su govorile iz različitih uglova, otvarajući lokalno-internacionalne prozore, Francuske, Argentine, Norveške, Kosova, Novog Zelanda, Engleske, Velsa... Jedan citat: *Biti sposobna da živiš život uz „compassion“ (sažaljenje, saosećanje), a koren ove reči je con/sa strašću, pasijom... Ekonomska sigurnost je poput doma* <http://www.rwfund.org/2016/12/13/ana-vulf-periferni-vid/>

Umetnice iz Magdalena mreže su pokazale kako na razne načine, ponekad lično umesto da primaju rođendanske poklone, uspevaju da plate troškove kolegincima kojima je potrebno, da dođu na Tranzit festival.

Prethodno smo imale seriju intervjuva sa akademkinjama, aktivistkinjama i političarkama o razvoju feminističke filantropije. Vidi na <http://www.rwfund.org/category/vesti/intervju/page/2/>

Newsletter je način da informišemo, povežemo, predstavimo naš rad ali i grupe i akcije koje podržavamo. Objavljujemo ga tri puta godišnje i možete ga videti na našem sajtu <http://www.rwfund.org/ukljucite-se/newsletter/newsletter-arhiva/>

Ove godine ponosno kažemo dobile smo 182.530 RSD kao individualne donacije!

NE BEŽI!

Izvori totalitarizma, Hana Arent: „Razumevati ne znači poricati okrutnosti, izvoditi presedan iz besprimernog ili objašnjavati pojave tolikim analogijama i uopštavanjima da se više ne osećaju uticaj stvarnosti i šok iskustva. Značajnije bi bilo ispitati i svesno podnositi teret koji nam je navalio naš vek – bez poricanja i poniznog trpljenja.“ Iskusili/e smo više puta i na više mesta na zemaljskoj kugli vremena u kojima se dešava doslovce to što Orvel kaže: „Svake godine reči su sve ređe, a obuhvat savesti/svesnosti sve manji.“ Kao i Hana i on je bio daleko od pravljjenja panike i plašenja ljudi. Njenu knjigu smo kao RŽF objavile na sajtu u februaru, sačuvajte je pa je pročitajte kad-tad, ništa nije gotovo. A Orvela smo uvele odmah po otvaranju linije Izvori epistemologije: Kritički život <http://www.rwfund.org/kriticne-teme/izvori-epistemologije-kriticki-zivot/kriticki-zivot-2-zemlja-i-sloboda/>, gledajte i čitajte kako se bori. Kao što o borbi učimo i iz filma Patrisia Guzmána koji je snimao: „Film analize. Film o masama i pojedincima. Film brzog tempa koji vibrira energijom dnevnih događaja.“ <http://www.rwfund.org/kriticne-teme/izvori-epistemologije-kriticki-zivot/kriticki-zivot-10-patrisio-guzman-bitka-za-cile-2-deo/>, čiju smo celu trilogiju objavile tokom jeseni.

I još povezanih udarnih delova naše svakodnevice: *Senka Zapada: Arapi – živa istorija*, Edvard Said; Vendi Braun: *Kulture uveličavanja kapitala: Ko je neoliberalni subjekat i šta zna o demokratiji?*; Džazbir Puar: *Viralni homonacionalizam: disciplina, kontrola i afektivna politika osećaja*. A ona kaže: „Moje shvatanje homonacionalizma je u osnovi duboka kritika kvir diskursa liberalnih prava. Drugim rečima, radi se o načinima na koje je zahtev za gej i lezbejskim pravima postigao uspeh. I sada moramo da se bavimo i posledicama tog uspeha. Onda se postavlja pitanje za koga je to uspeh i na čiji račun.“

Za kraj godine objavile smo ono što je bilo primereno 2016-oj, a da nas prevede dalje: lakoća-težina i drugi odnosi Itala Kalvina u Američkim predavanjima – *Šest lekcija za novi milenijum*: „Ubrzo sam shvatio da između životnih događaja koji je trebalo da budu moja osnovna materija i brze i reske okretnosti, kojom sam hteo da odiše moje pisanje, postoji jaz koji traži sve više napora da bih ga premostio. Možda sam tek tada počeo da otkrivam težinu, inerciju, neprozirnost sveta: osobine koje se odmah lepe za pisanje, ako se ne pronade neki način da se izbegnu.“

SOLIDARNOST širiti prostor

Proslava 8. marta je masovni skup u saradnji brojnih grupa. Uloga RŽF je bila u kreativnom delu organizovanja uličnog marša, finansij-skoj i logističkoj podršci dolasku učesnica iz cele Srbije i u dokumen-tovanju/promociji kroz sakupljanje, objavljivanje i distribuciju Mape osmomartovskih aktivnosti koje organizuju ženske grupe u Srbiji i u regionu. Mapu smo ustanovile kao svoju korisnu obavezu. <http://www.rwfund.org/8-mart-mapa-dogadaja/>

Objavile smo izveštaj o našem posebnom dvogodišnjem radu *Poplave 2014-2016* i predstavile društvene i političke probleme sa koji-ma smo se susrele, predstavile intenzivne procese saradnje indi-vidualno i sa grupama, teme iza zida i izvan javnih događanja, svoje i zajedničke ciljeve i uvide. Kako je sredina u kojoj smo radile jedan marginalizovan svet u Srbiji, predstavile smo iz prve ruke sliku kako smo je videle. Objavile smo ga 8. aprila kao naš saradnički doprinos pravima Roma i Romkinja. Ovaj izveštaj je ojačan objavljivanjem knjige *Model privremenog stanovanja – Od koncepta do realizacije na primeru romskog naselja* koja je nastala u saradnji RŽF sa timom studenata arhitekture. <http://www.rwfund.org/kriticne-teme/poplave-2014-2016/> Zajednički smo napravili listu biblioteka srednjih škola i univerziteta kojima smo poslale štampana izdanja, a na našem sajtu je dostupna knjiga na srpskom i engleskom jeziku. Tim 8, kako su se studenti nazvali, sada diplomirani arhitekti predstavili su svoj rad na Salonu arhitekture i dobili nagradu u kategoriji Eksperiment/ istraživanje, a Fondacija Jelena Šantić im je dala specijalno priznanje za projekat i publikaciju sa obrazloženjem ...*da su pokušali da ukažu na jedno od osnovnih ljudskih prava – pravo na stanovanje; da su kroz svoje aktivnosti iskreno, ubedljivo i konkretno promovisali društvene vrednosti, daleko od svake banalizacije koncepta tolerancije i multi-kulturalizma, društvene participacije, ljudskih prava...*

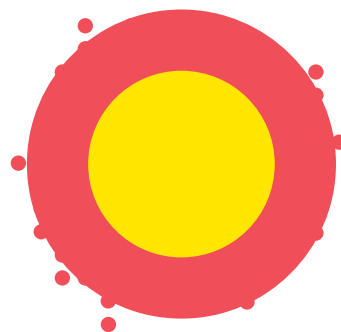
Važna nam je bila i promocija knjige u prostoru Nove Iskre koja radi u sferama kreativnog poslovanja, edukacije, društvenog razvoja i ja-čanja lokalnih zajednica. Otvaranje prostora za teme kojima se bavi-mo i povezivanje sa drugim lokalnim inicijativama je neophodno. Više informacija videti na <http://www.rwfund.org/2016/06/24/promo-cija-u-novoj-iskri/>

Preka potreba: Kao podršku kolektivu Noborder Srbija, koji je stalno na terenu, godinama posvećen pomoći i izveštavanju o realnoj situ-aciji izbeglica, organizovale smo već pomenuto veće i pokušavamo da razvijemo dalju saradnju u trenutnom stanju i delimo informacije koje nađemo iz marginalizovanih izvora. Situacija u pomaganju izbe-glicama se pogoršala: građanima, građankama i nevladinim organi-zacijama je uskraćivan pristup kolektivnim centrima, a u novembru je iz Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja poslato pismo organizacijama koje su pružale pomoć izbeglicama

izvan kolektivnih centara da je to neprihvatljivo. U saradnji sa akti-vistkinjama i aktivistima Žena u crnom mi smo tokom godine nalazile male ulaze, na primer, kroz kooperativne organizacije koje su kuvale obroke za izbeglice ili smo pokušale da uručimo direktno pomoć lju-dima u parku ili na granici. Nastavićemo da nalazimo načine uprkos političkim izvrđavanjima.

Svakodnevno se radi na tome da se proširi komunikacija, kroz RŽF Facebook i kroz priloge različitim e-mail listama, lokalnim, regional-nim i međunarodnim. Ta komunikacija ne služi samo našem radu, već promoviše/informiše/diskutuje teme i aktivnosti brojnih grupa i ko-lektiva, povezujući ljude. A iz RŽF neprestano pokušavamo da komu-niciramo iz programa Kritične teme, Fokus na fokus, (Sa(govornice... i iz naših dešavanja kao što su Sestre i Večere, posete, intervjui...

U novembru je održana **10. godišnjica mreže Fondacije za mir**. Tom događaju u Briselu prethodila je celogodišnja priprema u kojoj je Rekonstrukcija Ženski fond svesrdno učestvovala. Naši prilozi se nalaze u sve tri publikacije – *Reflections of FFP network members*, *Policy contribution* i *Conference report* – koje su dostupne na novom websajtu mreže <http://foundationsforpeace.com/10-years/>

Ukratko, glavni problem i najtragičniji rezultat raspada bivše Jugoslavije je dominantna, manipulativna operacija namernog izazivanja, konstruisanja i „proizvodnje“ nacionalizama i šovinizama, mitoloških, narcističkih, nerefleksivnih, agresivnih, mrzi-teljkih prema drugim nacijama koje su glavni i jedini krivci za njihove patnje i „istorijske gubitke“.

(Žarana Papić)